

ОБЩИНА БОТЕВГРАД

ПРОГРАМА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД 2016-2020 г.

Юли 2016 г.

Съдържание

1. ВЪВЕДЕНИЕ	3
2. НОРМАТИВНА УРЕДБА	3
3. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД	4
3.1. Географски характеристики	4
3.2. Демографска структура	5
3.3. Образователна инфраструктура	6
3.4. Здравеопазване	7
3.5. Икономическо състояние	7
3.6. Горско стопанство. Земеделие и животновъдство	8
3.7. Транспортна инфраструктура	8
3.8. Енергийна инфраструктура	9
3.9. Състояние на уличното осветление	10
3.10. Състояние на общинския сграден фонд.....	10
3.11. Обследване за енергийна ефективност.....	11
4. ПРЕДПОСТАВКИ ЗА НАПИСВАНЕ НА ПРОГРАМА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД 2016-2020Г.....	14
4.1. Връзка на Общинска програма за енергийна ефективност с други национални и общински стратегически документи.....	14
4.2. Енергийната инфраструктура в община Ботевград- основание за въвеждане на Общинска програма за енергийна ефективност.....	14
5.ЦЕЛИ, ПРИОРИТЕТИ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ НА ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД.....	22
6. ПРОЕКТИ И ДЕЙНОСТИ В ОБХВАТА НА ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ	24
7. ЕТАПИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ	29
8. ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ	29
9. НАБЛЮДЕНИЕ И КОНТРОЛ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА.....	30
10. ОТЧЕТ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО	31

1. Въведение

Националният план за действие по енергийна ефективност 2014 – 2020 г. определя основните насоки и предизвикателства във връзка с енергийната ефективност, пред които е изправена страната като цяло, а и общините в частност. Някои от най-важните проблеми, които са представени в стратегията до 2020 г., са намаляване на потреблението на енергия, използване на енергоспестяващи мерки като например възобновяеми енергийни източници и газификация на домакинствата, които да създадат условия за подобряване на енергийната ефективност и намаляване на разходите от употребата на енергия. Всяка община, на база приетия Общински план за развитие, изготвя Общинска програма за енергийна ефективност, в която се определят целите за изпълнение през текущия програмен период.

2. Нормативна уредба

Програмата за енергийна ефективност на община Ботевград е разработена въз основа на заложените изисквания в Закона за енергийна ефективност (Обн., ДВ, бр. 35 от 15.05.2015 г., в сила от 15.05.2015 г.) и съответства на целите, представени в следните документи:

- Национална стратегия за енергийна ефективност 2014-2020 г.;
- Национален план за действие за енергийна ефективност 2014-2020 г.;
- Национален план за сгради с близко до нулево потребление на енергия;
- Национален план за подобряване на енергийните характеристики на отопляваните и/или охлаждаемите сгради;
- Национална дългосрочна програма за насърчаване на инвестиции за изпълнение на мерки за подобряване на енергийни характеристики на сградите на обществените и частния национален жилищен и търговски сграден фонд;
- Регионален план за развитие на Югозападен район от ниво 2 за периода 2014-2020 г.;
- Закон за енергията от възобновяеми източници (Обн., ДВ, бр. 35 от 03.05.2011 г., изм. и доп., бр. 56 от 24.07.2015 г., в сила от 24.07.2015 г.);
- Наредба № Е-РД-04-1 от 22.01.2016 г. за обследване за енергийна ефективност, сертифициране и оценка на енергийните спестявания на сгради.

Съгласно разпоредбите на Закона за енергийната ефективност и в частност чл.12, ал.2 от ЗЕЕ, всяка една община е задължена да изготви програмен документ (програма или план) за енергийна ефективност, на който се основават бъдещите мерки и действия в посока повишаване енергийната ефективност на общината.

Отговорностите на общината в сферата на енергийната ефективност са регламентирани също така и в чл.6 от Закона за енергетиката и чл.92 от Закона за устройство на територията, както и в чл.23, ал.1 от Закона за енергийната ефективност.

3. Обща характеристика на община Ботевград

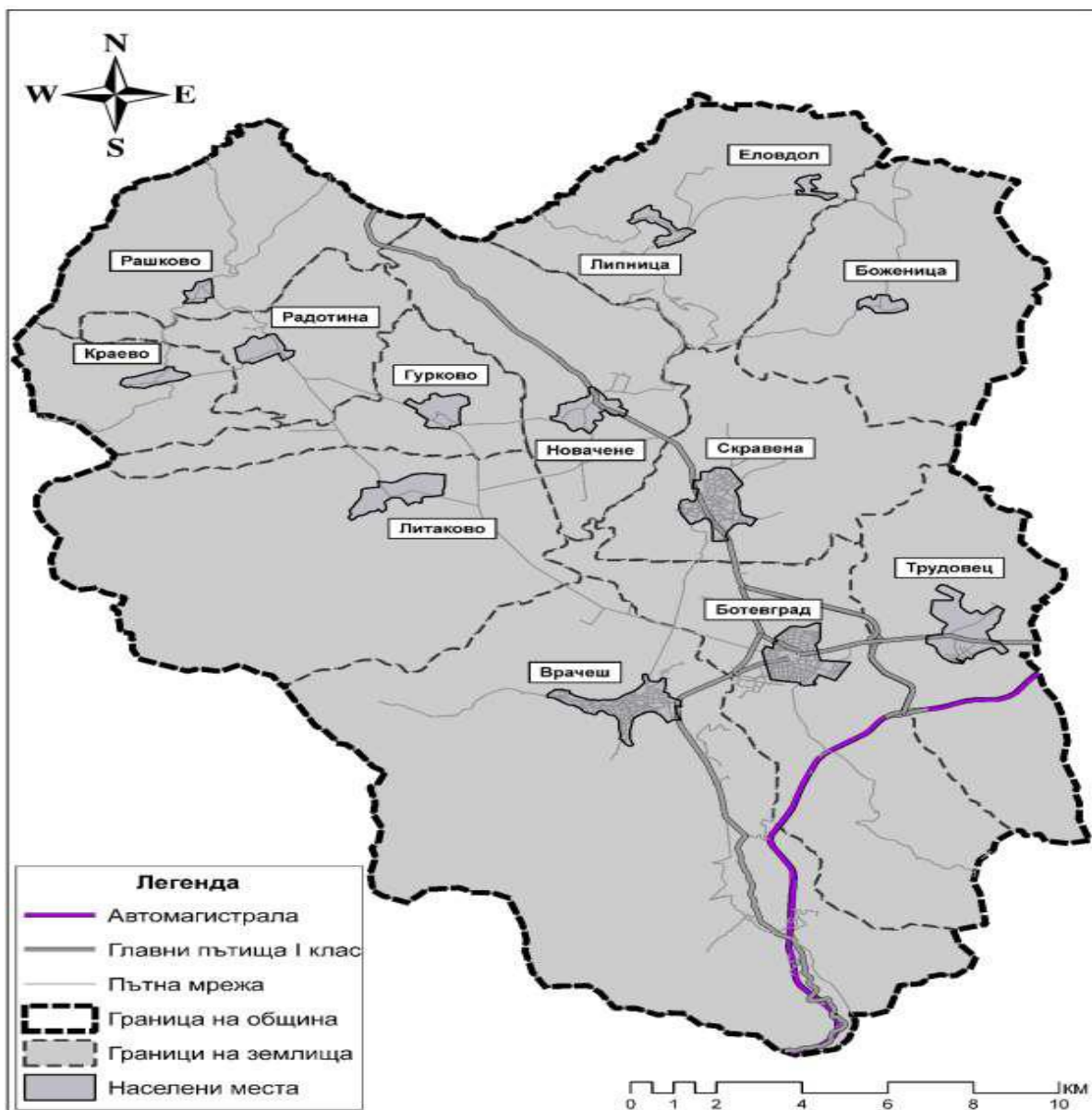
3.1. Географски характеристики

3.1.1. Местоположение и обхват.

Община Ботевград се намира в Югозападен район за планиране и е четвъртата по големина община в област София. Заема площ от 519 кв. км. или 7.3% от площта на областта.

В административно отношение Община Ботевград граничи с общините: Правец, Етрополе, Горна Малина, Елин Пелин, Своге, Мездра и Роман.

Общината е съставена е от 13 населени места – общинският център град Ботевград и дванадесет села: Боженица, Врачеш, Гурково, Еловдол, Краево, Липница, Литаково, Новачене, Радотина, Рашково, Скравена и Трудовец.

3.1.2. Релеф

Релефът е равнинно-котловинен и планински, характеризира се с резки смени на стръмни склонове и равнинни терени. Общината е бедна на полезни изкопаеми.

3.1.3. Климат

Климатът е континентален, а в някои части на общината – планински. Средната годишна температура е около 12,6°С, а количеството валежи – около 750-1000 мм. На територията на общината се наблюдават чести температурни инверсии в долините, долинните разширения и Ботевградската котловина, при които минималните температури достигат до -18,5° С, а максималните до 37°С. Температурните инверсии и високата влажност на въздуха са основни фактори за повишаване концентрацията на замърсителите във въздуха и задържането им в приземния атмосферен слой на котловината. Годишният ход на валежите има подчертано континентален характер. Средногодишната сума е 971 мм. Годишният максимум на денонощните валежни количества е 128,5 мм, като максималните валежи са в летния сезон, а минималните - в зимните месеци. Средното атмосферно налягане е 972,8 хектопаскала.

3.1.4. Водни ресурси

Територията е богата на водни ресурси. Освен многобройните реки, в община Ботевград е разположен и язовир “Бебреш” – основен водоизточник за населението. Главната водна артерия на Ботевградската котловина е р. Бебреш, която събира повърхностите води - реките Стара река, Церовица, Калница, Писана, Боговина, Рударка, а в котловината и се влива р. Малки Искър. Гъстотата на речната мрежа е 1-1,5 км/кв. м. Оттокът на р. Бебреш е регулиран чрез язовир „Бебреш" в землището на с. Врачеш. В района не са разположени естествени езера. По-пълноводни реки са р. Чешковица с около 10 притока; р. Осеница с притоци Кукева, Оселска и Козя; р. Бистрица с приток р. Рогачевица; р. Ечемишка и р. Стубелска. Повърхностните и подземните води са с дъждовно-снежно подхранване и зависят от климатичната обстановка.

3.1.5. Почви

За общината е характерно почвено разнообразие: срещат се като разновидности алувиални, сиви горски и кафяви горски почви. Въпреки това, в по-голямата си част почвите не се отличават със значително плодородие. Около 50% от територията на общината е заета от горски площи, а около 11% – от урбанизирани територии.

3.2. Демографска структура

През последните години развитието на демографската структура в община Ботевград е повлияно от икономическата и социална ситуация в страната, от общите тенденции за намаляване и застаряване на населението, ниската раждаемост, намаляване броя на сключените бракове, отрицателния естествен прираст и засилените миграционни процеси.

За периода 2013-2015 г. населението на общината постепенно намалява. По данни на НСИ към 31.12.2015 г. населението на Община Ботевград наброява 31 780 жители, в това число на територията на гр. Ботевград -19 594 и в 12-те населени места-12 186 души.

Таблица №1 Брой жители на територията на община Ботевград

Населено място	Население към 31.12.2013г.	Население към 31.12.2014г.	Население към 31.12.2015г.
Община Ботевград	35 713	35585	35445
гр. Ботевград	23 417	23347	23265
с. Боженица	79	70	70
с. Врачеш	3 523	3523	3528
с. Гурково	199	198	196
с. Елов дол	34	37	32
с. Краево	87	82	81
с. Липница	87	89	89
с. Литаково	1846	1849	1842
с. Новачене	1273	1260	1255
с. Радотина	139	131	125
с. Рашково	92	95	95
с. Скравена	1767	1744	1725
с. Трудовец	3170	3160	3142

3.3. Образователна инфраструктура

Към 2015 г. в общината има една детска ясла („Детелина“, гр. Ботевград), 12 детски градини (в гр. Ботевград - ОДЗ „Кокиче“, ЦДГ „Славейче“, ЦДГ „Саранск“, ОДЗ „Иглика“, ОДЗ „Звънче“, ЦДГ „Слънце“, ЦДГ „Синчец“, ОДЗ „Здравец“ в с. Трудовец, ОДЗ „Детелина“ в с. Врачеш, ЦДГ „Здравец“ в с. Литаково, ОДЗ „Детелина“ в с. Скравена и ОДЗ „Зора“ в с. Новачене), 9 основни училища (ОУ „Васил Левски, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, ОУ „Н. Й. Вапцаров“ в гр. Ботевград, ОУ „Л. Каравелов“ в с. Трудовец, ОУ „Отец Паисий“ в с. Врачеш, ОУ „Васил Левски“ в с. Литаково, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ в с. Скравена, ОУ „Васил Левски“ в с. Новачене, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ в с. Липница), 3 средни учебни заведения (ПМГ „Акад. проф. Асен Златаров“, ПГТМ „Христо Ботев“ и ТПГ „Стамен Панчев“) и 2 висши учебни заведения (Международно висше бизнес училище и Колеж по енергетика и електроника към Технически университет-София). В град Ботевград и селата Врачеш, Трудовец, Скравена, Литаково, Новачене образователната инфраструктура е добре развита. В гр. Ботевград има 2 висши учебни заведения, 3 средни учебни заведения, 3 основни училища, 4 детски градини, 3 обединени детски заведения и една детска ясла. В село Врачеш има едно основно училище и едно обединено детско заведение, в село Трудовец – едно основно училище и едно обединено детско заведение, в село Скравена – едно основно училище и едно обединено детско заведение, в село Литаково – едно основно

училище и една детска градина, в село Новачене – едно основно училище и едно обединено детско заведение.

3.4. Здравеопазване

Акредитираните лечебни заведения на територията на Община Ботевград са: МБАЛ-Ботевград ЕООД и Медико-диагностична лаборатория Ботевград ООД, които са разположени в на територията на гр. Ботевград.

Освен тях за здравето на населението се грижат още няколко лечебни заведения с амбулатории за индивидуална и групова практика и медико-техническа и медико-диагностична лаборатория. Селата, в които има изградена здравна служба са: Трудовец, Врачеш, Новачене, Скравена, Литаково, Рашково, а тези, в които има обособени стаи за медицински прегледи в кметствата са: Боженица, Радотина, Гурково, Елов дол, Краево, Липница.

Таблица №2 Инфраструктура на здравеопазването на територията на община Ботевград

Обект	Населено място
МБАЛ-Ботевград ЕООД	гр. Ботевград
Медико-диагностична лаборатория Ботевград ООД	гр. Ботевград
Медицински център I Ботевград ЕООД	гр. Ботевград
Стоматологичен център I Ботевград ЕООД	гр. Ботевград
Медико-стоматологичен център-ВОП ЕООД	гр. Ботевград
Медицински център за специализирана извънболнична помощ – Василий Врач ООД	гр. Ботевград
Хоспис – Вяра, Надежда, Любов ООД	гр. Ботевград
Специализирано здравно учреждение	с. Трудовец
Специализирано здравно учреждение	с. Врачеш
Здравна служба	с. Врачеш
Здравна служба	с. Скравена
Здравна служба	с. Литаково
Здравна служба	с. Радотина
Здравна служба	с. Новачене
Здравна служба	с. Рашково

3.5. Икономическо състояние

Според Областна стратегия за развитие на Софийска област 2014-2020, община Ботевград е сред общините със структуроопределящи предприятия за индустрията на Област София, община, утвърдила се като промишлен център и обособена икономически-активна зона, благодарение на наличието на инфраструктура за

реализация на продукти и стоки в сектора на услугите (логистични бази, транспортна достъпност).

Икономиката на общината има промишлено-аграрна структура. Развити отрасли на промишлеността са: електроника, машиностроене, металообработване, хранително-вкусова и текстилна промишленост, строителство, дърводобив и други. Изградени са и няколко високотехнологични предприятия.

За периода 2013-2015 г. се запазват основните отрасли в икономиката, които са характерни за общината: електроника, химическа промишленост, металообработване, шивашка промишленост, хранително-вкусова промишленост, дървопреработване и производството на мебели.

В селата Врачеш, Скравена, Трудовец има сравнително добре развита икономика. Значителна част от населението на с. Врачеш е заето с производство на бъчви и бурета.

Съгласно статистическите данни и социално-икономическия анализ с. Трудовец е най-добре развитото село, като на негова територията извършват дейност 16 предприятия.

По данни на Дирекция „Бюро по труда“, гр. Ботевград към 31.05.2016 г. равнището на безработица в общината възлиза на 7, 76%, като броят на регистрираните лица е 1178.

3.6. Горско стопанство. Земеделие и животновъдство.

3.6.1. Горско стопанство

По данни на Общинска служба „Земеделие и гори“ за 2015 г. селскостопанският фонд на общината възлиза на 212 608 дка.

Горският фонд общинска собственост наброява 275 909 дка.

3.6.2. Земеделие и животновъдство

В последните години се запазват тенденциите в развитието на земеделието, като от 2012 г. насам се увеличава значително броят на частните земеделски стопани. Количеството на засетите площи се увеличава, намаляват пустеещите земи. За периода до 2013 г. в общината се запазват и благоприятните тенденции в развитието на животновъдството, като нараства броят на отглежданите животни.

На територията на община Ботевград се намират 270 земеделски производители, 8 земеделски кооперации, 3 земеделски и 2 пчеларски сдружения.

В населените места в обхвата на община Ботевград през 2015 г. се отглеждат 5976 овце, 2547 говеда и биволи, 15200 птици, 258 свине.

3.7. Транспортна инфраструктура

През територията преминава път Е-79 Видин – Мездра – Ботевград – Благоевград – Кулата, който съвпада с трасето на паневропейски транспортен коридор №4, осигурявайки връзка с Румъния на север и Гърция на юг, както и път Е-83 Гара Бяла –

Плевен – Ябланица – Ботевград, който осигурява връзка с област Ловеч. Основна транспортна ос е и път Е-772 Ботевград – Велико Търново – Варна.

През предходния програмен период 2007-2013 г. е извършена рехабилитация на 80 км общинска пътна мрежа в различни населени места: с. Трудовец, с. Новачене, с. Литаково, с. Гурково и с. Краево, както и на уличната мрежа във всички населени места на община Ботевград. Извършена е рехабилитация на бордюри в нежилищни квартали на общинския център и благоустройство на улици и тротоари в цялата община.

Според Националната концепция за пространствено развитие, общинският център – град Ботевград има ключово разположение по направление север-юг и играе важна роля за развитието на западната ос (Видин-Враца-София-Благоевград-Кулата), част от общоевропейски транспортен коридор № 4.

Подобрен е транспортният достъп в петте големи населени места в общината. В общината към момента не е изградена навсякъде достъпна среда за лицата в неравностойно положение с изключение на средата около новите интервенции – нови или реновирани сгради и пространства.

Общинската транспортна схема е с голям брой транспортни връзки до всички населени места в общината, включително да високопланинските и слабо населени села. Освен транспортно обслужване по регулярни автобусни линии се осъществяват специализирани /работнически/ и специални /туристически / превози на населението.

Въпреки предприетите мерки остава проблема с амортизираната общинска пътна инфраструктура и необходимостта от нейната поетапна рехабилитация. Същата необходимост се налага и по отношение на значителна част от уличната мрежа в населените места.

3.8. Енергийна инфраструктура

3.8.1. Електроснабдяване

Електроснабдяването в община Ботевград се осъществява от Националната енергийна компания, като електропреносната и електроразпределителната мрежа и съоръженията към нея се стопанисват, поддържат и реконструират от „ЧЕЗ – България“ ЕАД. Към 2013 г. всички населени места в общината са електрифицирани и не се налагат действия за усъвършенстване на системата.

3.8.2. Газоснабдяване

Към 2013 г. в общинския център са газифицирани всички детски градини, основни училища, болницата и сградите в централната градска част.

През последните години се извършва успешно газифициране на части от населените места в общината. По проекта „Газификация” е извършена газификация и е разширена газопреносната мрежа на 9 населени места с приоритетно включване на обществени заведения със социална значимост, като училища, детски заведения, административни сгради и др.

Постигнатите резултати са: включване на почти 100% от населението на град Ботевград, газифициране на всички обществени сгради и на 80% от частните абонати в с. Трудовец, газификация на една обществена сграда, 8 битови абонати и 750 м по улици в с. Новачене, 14 км – в с. Рашково; газификация на детска ясла, читалище, обединено детско заведение и пенсионерски клуб в с. Скравена; две обществени сгради и 10 битови абоната в с. Литаково; пенсионерски клуб и битови абонати в с. Гурково; 6 обществени сгради и битови абонати – в с. Врачеш и 10% от с. Радотина.

Постигнатият резултат – включване на почти 100% от населението в общината, способства за намаляване отделянето на парникови газове при отопляване с изкопаеми горива, което е приоритет на НСРР и Стратегия „Европа 2020“.

3.9. Състояние на уличното осветление

Уличното осветление е изградено във всички населени места на територията на общината. Поради моралното остаряване на мрежата на уличното осветление през 2015 г. е извършена подмяна на 95% от използваните живачни лампи с мощност 250 вата и 125 вата с енергоспестяващи лампи с мощност 35 вата. Таблата с измервателните уреди за уличното осветление са поставени на външните стени на трафопостовите в цялата община.

3.10. Състояние на общинския сграден фонд

Административната сграда на община Ботевград е въведена в експлоатация през 1987 г., като през 2013 и 2014 г. са извършвани частични ремонтни дейности като частична подмяна на дограма, допълнително монтиране на локални климатизатори, подмяна на електрически уреди. Административната сграда на община Ботевград и прилежащата към нея сграда на общинската библиотека „Иван Вазов“ са обекти, обследвани и сертифицирани за енергийни характеристики съгласно разпоредбите на ЗЕЕ (чл. 36 и чл.37), както и съгласно и чл. 7, чл. 9, чл. 11, ал.1 от Наредба №-Е-РД-04-1 за обследване за енергийна ефективност, сертифициране и оценка на енергийните спестявания на сгради.

Във връзка с повишаване на енергийната ефективност на сгради, общинска собственост през предходния програмен период са осъществени няколко проекта, чрез които да се постигне по-малко потребление на енергия и по-добри битови условия. Реализираните проекти обхващат в най-голяма степен образователната инфраструктура - в ЦДГ „Слънце“ , ЦДГ „Славейче“ и ОУ „Н. Й. Вапцаров“ са въведени мерки за енергийна ефективност, финансирани от Международен фонд Козлодуй към МИЕТ 2012 г.; в ЦДГ „Синчец“, ОДЗ „Звънче“, ОУ „Васил Левски“, гр. Ботевград, ОУ „Отец Паисий“, с. Врачеш и ОУ „Любен Каравелов“, с. Трудовец са извършени ремонтни дейности и са въведени мерки за енергийна ефективност по проект „Инвестираме в нашите деца“, финансиран от ОП „Регионално развитие“ 2007-2013 г.

Общинският сграден фонд на територията на община Ботевград в по-голямата си част се нуждае от подновяване, тъй като е с влошени енергийни параметри. За да се подобрят

енергийните и техническите характеристики на общинските сгради, за да се оптимизира консумацията на енергия и да се намалят разходите за енергия, следва да се приложат мерки с цел подобряване на енергийната ефективност, като например ремонт/реконструкция на сградата, подмяна на съществуващите дограми, топлоизолация, подмяна или топлоизолация на покриви, смяна на инсталации и др.

През последните години са правени частични ремонти и подмяна на дограма на МБАЛ Ботевград ЕООД, но въпреки това състоянието на сградния фонд е влошено и се нуждае от предприемане на мерки с цел подобряване на енергийната ефективност на сградата.

В административната сграда на община Ботевград и прилежащата към нея общинска библиотека „Иван Вазов“, в НЧ „Христо Ботев 1884“, ПМГ „Акад. проф. д-р Асен Златаров“, детска ясла „Детелеина“ и в няколко жилищни сгради в гр. Ботевград престои въвеждането на енергоспестяващи мерки по ОП „Региони в растеж“, Ос 2 „Подкрепа за енергийна ефективност в опорни центрове в периферните райони“.

Сградите на кметствата и читалищата на територията на селата също се нуждаят от обновяване и ще бъдат включени по проекти за реконструкция/ремонт с цел повишаване на енергийната ефективност по Програма за развитие на селските райони, мярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“.

3.11. Обследване за енергийна ефективност

Съгласно чл. 23, ал. 2 от ЗЕЕ на задължително сертифициране подлежат всички сгради за обществено обслужване в експлоатация с разгъната застроена площ над 500 кв. м, а от 9 юли 2015 г. - с разгъната застроена площ над 250 кв. м., като собствениците на тези сгради са длъжни да изпълнят мерките за повишаване на енергийната ефективност, предписани от обследването за енергийна ефективност, в тригодишен срок от датата на приемане на резултатите от обследването.

Въз основа на извършено обследване за енергийна ефективност може да се определят енергоспестяващи мерки и да се предвидят различни ремонтни дейности, които да повишават енергийната ефективност.

Таблица №3 Списък на сградите, на които е извършено обследване за енергийна ефективност

№	Обект	Година	Изпълнител на енергийното обследване	Стойност на инвестицията (лв)	Срок на откупуване (години)	РЗП (кв.м)
1.	Административна сграда на община Ботевград и общинска библиотека „Иван Вазов“	2016	Сертификат за енергийни характеристики № 214ЕХЕ026/30.05.2016, „Технострой-Инвестконсулт“ ЕООД, София, Рег. № 00214/21.07.2015г.	903 390	6,64	8719

2.	Народно читалище „Христо Ботев 1884“, гр. Ботевград	2016	Сертификат за енергийни характеристики №214ЕХЕ004/26.02.2016г., "Технострой-Инвестконсулт" ЕООД, Рег. № 00214/21.07.2015г.	511 714,68	8,75	4647,14
4.	ПМГ „Акад. проф. д-р Асен Златаров“, гр. Ботевград	2016	Сертификат за енергийни характеристики №214ЕХЕ001/26.02.2016г., „Технострой-Инвестконсулт“ ЕООД, Рег. № 00214/21.07.2015г.	155 210	5,8	2186
5.	Физкултурен салон на ПМГ „Акад. проф. д-р Асен Златаров“, гр. Ботевград	2016	Сертификат за енергийни характеристики №214ЕХЕ002/26.02.2016г., „Технострой-Инвестконсулт“ ЕООД, Рег. № 00214/21.07.2015г.	69 397	9,6	464
6.	ЦДЯ №2 „Детелина“, гр. Ботевград	2016	Сертификат за енергийни характеристики №214ЕХЕ003/26.02.2016г., „Технострой-Инвестконсулт“ ЕООД, Рег. № 00214/21.07.2015г.	338 543	13,76	1554
7.	ЦДГ „Слънце“, гр. Ботевград	2012	Сертификат за енергийни характеристики №256ЕКС016/24.03.2012г., „Екселансенержи“ ООД, Рег. № 256/18.01.2011г.	153 174	9,88	1961
8.	ЦДГ „Славейче“, гр. Ботевград	2012	Сертификат за енергийни характеристики №256ЕКС015/20.03.2012г., „Екселансенержи“ ООД, Рег. № 256/18.01.2011г.	53 719,08	6,26	1976
9.	НУ „Н. Й. Вапцаров“, гр. Ботевград	2012	Сертификат за енергийни характеристики № 256ЕКС018/26.03.2012г., „Екселансенержи“ ООД, Рег. № 256/18.01.2011г.	290 372	8,25	2744,56
10	ОУ „Н. Й. Вапцаров“, гр. Ботевград	2012	Сертификат за енергийни характеристики №256ЕКС017/25.03.2012г., „Екселансенержи“ ООД, Рег. № 256/18.01.2011г.	418 885	9,84	3163,65
11	ОУ „Васил Левски“, гр. Ботевград	2008	Извършено е обследване за енергийна ефективност „Давимекс“ ЕООД	309 260	7,7	4250
12	ОУ „Отец Паисий“, с. Врачеш	2008	Извършено е обследване за енергийна ефективност от „Давимекс“ ЕООД	194 300	18,3	3080
13	ОУ „Любен Каравелов“, с. Трудовец	2008	Извършено е обследване за енергийна ефективност от „Давимекс“ ЕООД	224 042	15,3	2906
14	ЦДГ „Синчец“, гр. Ботевград	2008	Извършено е обследване за енергийна ефективност от „Давимекс“ ЕООД	129 452	14	1701,2

15	ЦДГ „Звънче“, гр. Ботевград	2008	Извършено е обследване за енергийна ефективност от „Давимекс“ ЕООД	198 480	5,6	1836,7
----	-----------------------------	------	--	---------	-----	--------

Таблица №4 Списък на сгради, на които не е извършено обследване за енергийна ефективност

№	Сгради в община Ботевград с разгъната застроена площ над 250 кв. м без енергийно обследване	РЗП (кв. м)
1.	Кметство, с. Трудовец	1 800
2.	Кметство, с. Врачеш	566
3.	Кметство, с. Скравена	506
4.	Кметство и Битов комбинат, с. Новачене	862
5.	Кметство, с. Литаково	562
6.	Кметство, поща и НЧ „Просвета 1927“, с. Гурково	928
7.	Кметство, с. Радотина	360
8.	Кметство, НЧ „Христо Ботев 1927“, поща, Здравен дом и комплексен пункт за битови услуги, с. Краево	740
9.	Кметство и НЧ „Съзнание 1920“, с. Рашково	400
10.	Кметство и НЧ „Севаст Огнян 1932“, с. Боженица	1 004
11.	Кметство, НЧ „Слънце 1929“ и Пенсионерски клуб с. Липница	800
12.	Кметско наместничество, с. Елов дол	143
13.	НЧ „19-ти февруари 1906“, с. Скравена	2 568
14.	НЧ „Никола Василев Ракитин 1890“, с. Трудовец	4 530
15.	НЧ „Правда 1905“, с. Новачене	655
16.	НЧ „Светлина 1900“, с. Литаково	1 100
17.	НЧ „Събуждане 1985“, с. Врачеш	1 110
18.	НЧ „Трифон Христовски 1906“, с. Радотина	828
19.	ЦДЯ „Здравец“, гр. Ботевград	962
	Едноетажна сграда	120
20.	ОДЗ „Детелина“, с. Врачеш	1 388,95
21.	ОДЗ „Здравец“, с. Трудовец	1 821,38
22.	ОДЗ „Детелина“, с. Скравена	782
23.	ОДЗ „Зора“, с. Новачене	1 855,84
24.	ЦДГ „Здравец“, с. Литаково	466,55
25.	ОУ „Васил Левски“, с. Литаково-2 сгради	
	НУ „Васил Левски“	672
	ОУ „Васил Левски“-прогимназиален етап	650
26.	ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, с. Скравена	1 954
27.	ОУ „Васил Левски“, с. Новачене	1 916
28.	ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, с. Липница	1 100
29.	МБАЛ Ботевград ЕООД	19 338,1

4. Предпоставки за написване на Програма за енергийна ефективност на община Ботевград 2016-2020 г.

4.1. Връзка на Общинска програма за енергийна ефективност с други национални и общински стратегически документи

Анализът на състоянието на различните сфери и аспекти от развитието на община Ботевград е предпоставка за разработването на различни общински програми, насочени към реализирането на стратегическите цели за устойчиво развитие на общината и решаването на основните проблеми, касаещи икономическите, социалните и екологичните дейности и опазването на околната среда.

Общинската програма за енергийна ефективност се основава на целите, заложи в Общинския план за развитие на община Ботевград 2014 – 2020 г. , а именно опазване на околната среда и действия по изменението на климата чрез намаляване на парниковите газове и отделените емисии въглероден диоксид, изграждане и подобряване на инфраструктурата-реконструкция на съществуваща пътна мрежа, газификация на домакинствата, подобряване на енергийната инфраструктура на общината. Това са все цели и задачи, заложи в „Националната енергийна стратегия на Република България до 2020 г.“, към постигането на които трябва да се стреми всяка община и които са предпоставките за разписване на стратегическия документ „Програма за енергийна ефективност на община Ботевград“.

4.2. Енергийната инфраструктура в община Ботевград - основание за въвеждане на Общинска програма за енергийна ефективност

На база енергийната инфраструктура на всяка една община може да се направи обобщение в каква насока следва да се разглежда енергийната ефективност и към какви дейности да се насочи Програмата за енергийна ефективност, като се обърне внимание на принципа на интегрирано планиране на енергопотребление. През настоящия програмен период нараства ролята на общините в процеса на интегрирано планиране на местно равнище, като основната идея е да се разшири наборът от дейности в общината, свързани с енергийната ефективност, и най-вече да се стимулира намаляване потреблението на енергия и да се редуцират разходите от общинския бюджет.

Голяма част от разходите, обхващащи консумацията на енергия, са свързани с обслужването на общинските сгради, включително административната сграда на община Ботевград, сградите на кметствата, образователните и културните институции и здравните заведения.

За целите на Програмата за енергийна ефективност на община Ботевград 2016-2020 г. беше направено проучване за потреблението на енергия (ток, газ, вода) във всички населени места и в общинските сгради на образователната, културната и здравната инфраструктура.

Получените данни за обектите са обобщени по целеви групи, за да може да се проследи делът на институциите в общото потребление на енергия и оттам да се предвидят енергоспестяващи мерки по сектори и/или групи общински сгради.

По отношение на данните, включващи потреблението на газ за периода 2013-2015 г. е необходимо да се направи уточнението, че в селата Краево, Липница и Елов дол не е прокаран газопровод, а кметствата на селата Радотина, Боженица и Гурково все още не са газифицирани.

Въз основа на направеното проучване на територията на община Ботевград и получените в табличен вид данни за обобщеното енергийно потребление може да се направят изводи за всеки вид енергийно потребление.

Таблица №5 Енергопотребление на всички целеви групи в община Ботевград

Целеви групи	Енергопотребление за 2013г.		Енергопотребление за 2014г.		Енергопотребление за 2015г.	
	Колич. (кВтч)	Стойност (лв.)	Колич. (кВтч)	Стойност (лв.)	Колич. (кВтч)	Стойност (лв.)
Административни сгради	163 415	36 699.59	128 218	46 326.39	157 230	39 543.42
Училища	260 692	61 761.97	267 574	59 166.2	285 796	69 380.89
Детски заведения	297 385	74 189.48	292 720	68 792.95	313 243	78 873.62
Музей	193	114.47	192	114.70	192	115.01
МБАЛ Ботевград ЕООД	542 421	113 591.80	528 921	109 999.81	507 365	115 422.35
Общо:	1 264 106	286 357.31	1 217 625	284 400.05	1 263 826	303 335.29

Графика №1 Дял на целевите групи в общото енергопотребление

Най-голямо количество електрическа енергия и за трите години на изследвания период е изразходвано от МБАЛ Ботевград ЕООД, като достигнатите стойности се изменят с тенденция към намаляване. Причините за високото енергийно потребление на здравното заведение са голямата площ на сградата и липсата на въведени енергоспестяващи мерки.

По отношение на средните стойности на енергопотребление за периода 2013-2015 г. се наблюдава повишаване на изразходваната енергия на целевите групи „Детски заведения“ и „Училища“.

При детските заведения в община Ботевград като цяло се забелязва увеличаване на енергийното потребление, като най-високата стойност е в: ОДЗ „Иглика“, гр. Ботевград с осреднен дял за периода -13.64 %, следвано от ЦДГ „Синчец“ с 10.67%. Най-големи потребители на ел. енергия от детските заведения в селата са: ОДЗ „Здравец“ с. Трудовец с 10% и ОДЗ „Детелина“ с. Врачеш със среден дял 9.88%.

Наблюдава се тенденция към повишаване на енергопотреблението в училищата. С най-голям дял изразходвана електрическа енергия са: ОУ „Васил Левски“, гр. Ботевград със среден дял за трите години от 40.72% и ОУ „Н. Й. Вапцаров“ с 20.95%. От учебните заведения в селата с най-високи стойности на енергопотребление се отличават ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ с. Липница и ОУ „Отец Паисий“ с. Врачеш, чиито дялове от общото потребление са съответно: 5.99 % и 5.05 %.

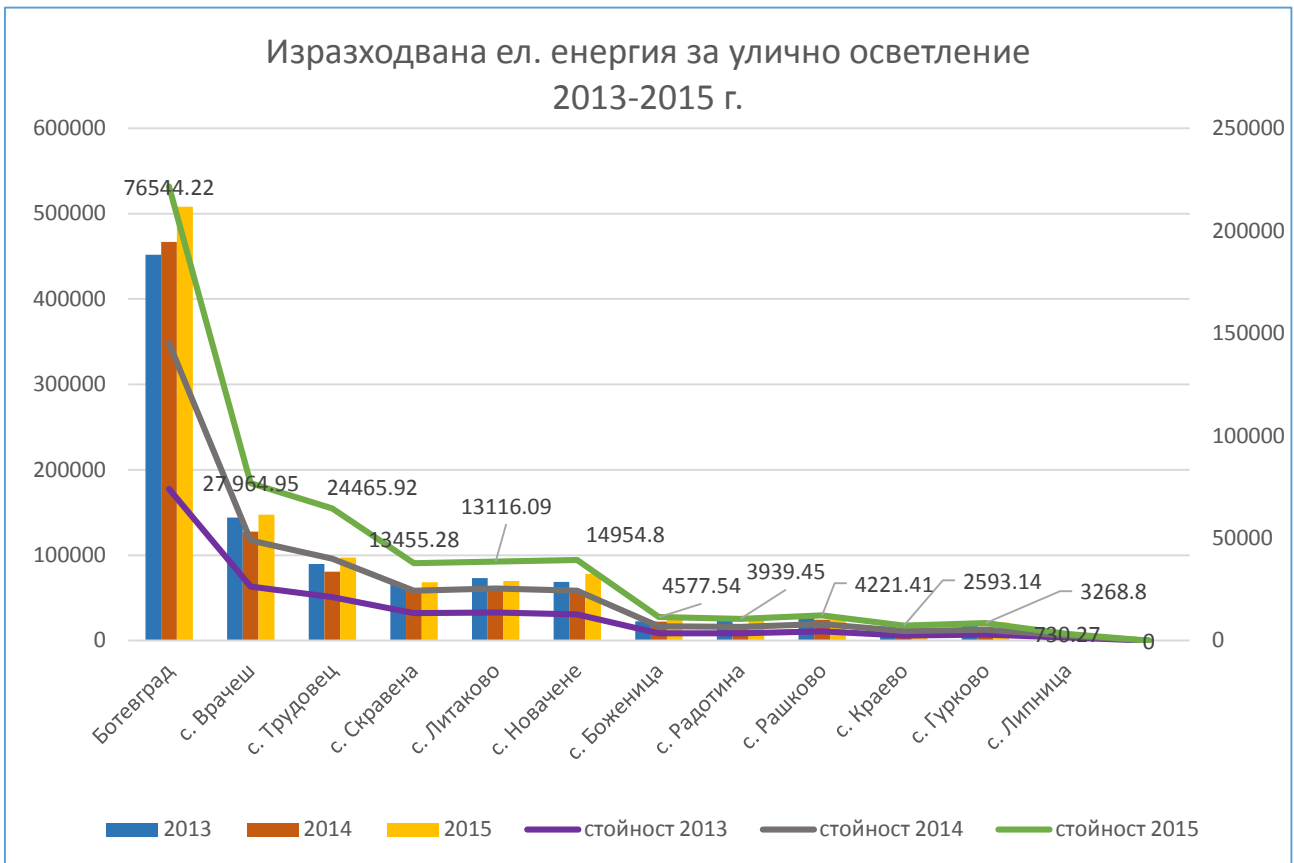
За целева група „Административни сгради“ общото потребление на ел. енергия за периода 2013 – 2015 г. възлиза на 448 863.49 кВтч. С най-висок процент изразходвана енергия са административната сграда на община Ботевград 47.04 %, следвана от кметство с. Новачене – 14.8 %, кметство с. Врачеш – 9.75% и кметство с. Трудовец – 8.37%.

С най-малки стойности енергопотребление се отличава Исторически музей гр. Ботевград чиито дял от общото потребление на ел. енергия възлиза на 0.02%.

Таблица №6 Изразходвана енергия за улично осветление на територията на община Ботевград

Целеви групи	Енергопотребление за 2013г.		Енергопотребление за 2014г.		Енергопотребление за 2015г.	
	Колич. (кВтч)	Стойност (лв.)	Колич. (кВтч)	Стойност (лв.)	Колич. (кВтч)	Стойност (лв.)
Ботевград	451 813	73 979.3	466 984	71 060.76	508 055	76 544.22
с. Врачеш	144 204	26 397.60	127 731	22 529.07	147 407	27 964.95
с. Трудовец	89 623	21 260.21	80 800	18 711.77	97 383	24 465.92
с. Скравена	65 950	13 365.26	58 124	10 930.74	68 196	13 455.28
с. Литаково	73 141	13 751.7	62 225	11 744.12	69 722	13 116.09
с. Новачене	68 662	12 826.08	57 612	11 478	78 076	14 954.8
с. Боженица	22 681	3 572.56	22 235	3 365.42	30 142	4 577.54
с. Радотина	24 341	3 599.52	19 317	3 072.91	23 738	3 939.45
с. Рашково	30 101	4 449.91	24 457	3 663.76	27 284	4 221.41
с. Краево	16 496	2 459.32	14 459	2 209.36	16 642	2 593.14
с. Гурково	19 312	2 860.17	16 104	2 424.13	21 256	3 268.8
с. Липница	7 871	1 478.63	5 335	1 005.06	3 739	730.27
Общо:	1 014 195	180 000.26	955 383	162 195.1	1 091 640	189 831.87

Графика №2 Изразходвана ел. енергия за улично осветление в община Ботевград

Общото количество изразходвана електрическа енергия за улично осветление на територията на община Ботевград възлиза на 3 061 218 кВтч., което се равнява на 44.97% от общото потребление на електрическа енергия. С най-голям дял консумация на ел. енергия се отличават гр. Ботевград и Зелин със средна стойност 475 617.30 кВтч. и среден дял от общото потребление 46.61%. В селата най-много енергия за улично осветление се изразходва в с. Врачеш - 139 780.7 кВтч. и в с. Трудовец - 89 268.67 кВтч, чиито дялове в процентно съотношение възлизат съответно на 13.69% и на 8.75%.

В малките населени места с най-голямо енергопотребление за осветление е с. Боженица със средно изразходвано количество за разглеждания период 25 019.33 кВтч. и процентен дял от общата консумация 2.45%.

През разглеждания период 2013-2015 г. се забелязва промяна в динамиката на изменение в изразходваните количества, но като цяло се очертава темп на нарастване за 2015 г. спрямо 2013 г., който се дължи на използваните неефективни живачни лампи.

Поради скорошната подмяна на живачните лампи с енергоспестяващи към настоящия момент не може да се забележи енергоспестяващия ефект. С подмяната се очаква енергопотреблението за улично осветление да се понижи в следващите години.

Таблица №7 Потребление на газ на всички целеви групи в община Ботевград

Целеви групи	Потребление на газ за 2013г.		Потребление на газ за 2014г.		Потребление на газ за 2015г.	
	Колич. (хил. м ³)	Стойност (лв.)	Колич. (хил. м ³)	Стойност (лв.)	Колич. (хил. м ³)	Стойност (лв.)
Административни сгради	57.938	43 217.16	47.612	35 134.44	63.14	45 517.11
Училища	172.71	147 161.79	149.822	126 905.42	175.57	129 497.45
Детски заведения	162.93	138 174.84	169.787	146 619.94	196.681	145 874.59
Музей	4.181	3 592.00	1.959	1 652.35	2.306	1 959.35
МБАЛ Ботевград ЕООД	100.56	98 928.47	93.31	85 365.07	100.61	80 669.76
Общо:	498.319	431 074.26	462.49	395 677.22	538.307	403 518.26

Графика №3 Дял на целевите групи в общото потребление на газ

Потреблението на газ като цяло в община Ботевград бележи тенденция към увеличение на количествата, но при понижение на цената на газта и намаляване на разходите за периода 2013-2015 г.

Най-висок относителен дял имат две целевите групи: целева група „Детските заведения“ с общо изразходвано за трите години количество 529.395 хил. куб. метра и осреднен процентен дял 35.31 % и целева група „Училища“ с 498.107 хил. куб. метра и процентен дял 33.23%.

От детските заведения с най-голямо потребление на газ са: ОДЗ „Звънче“ и ЦДГ „Синчец“, гр. Ботевград с относителни дялове в общата консумация от 11.5% и 11.13%.

За селата ОДЗ „Детелина“, с. Врачеш и ОДЗ „Здравец“, с. Трудовец са с най-голям относителен дял потребление, съответно 12.78% и 7.43%.

Целевата група „Училища“ запазва относителния си дял на потребление на газ през отчетния период. От учебните заведения с най-голям дял в консумацията на газ са ОУ „Н. Й. Вапцаров“ с 20.12%, ПМГ „Акад. проф. д-р Асен Златаров“ с 14.69 % и ОУ „Васил Левски“ с 11.97%. В селата с най-голям дял потребление на газ са ОУ „Отец Паисий“, с. Врачеш с 11.19% и ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, с. Скравена с 10.06%.

По отношение на целева група „Административни сгради“ се наблюдава колебание в изразходваните количества, като се очертава тенденция за повишение на консумацията на газ за 2015 г. спрямо 2013 г. Основното потребление на газ е в административната сграда на община Ботевград, чийто относителен дял възлиза на 73.37%.

Най-големи потребители на газ в селата са кметство Новачене и кметство Рашково със средни относителни дялове 8.18 % и 6.94%, следвани от кметствата в с. Трудовец с 5.79% и в с. Врачеш с 5.73%.

Административните сгради на кметствата в с. Литаково, с. Скравена, с. Гурково, с. Боженица, с. Радотина, с. Краево, с. Липница и с. Елов дол не са газифицирани и поради това не участват в тази статистика.

Сред големите потребители на газ се отличава МБАЛ Ботевград ЕООД, при който се наблюдава тенденция на запазване на относителното потребление на газ през периода 2013-2015 г.

От общинските сгради Исторически музей, гр. Ботевград е с минимално количество потребление на газ, което отразено в общата статистика, възлиза на 0.56% относителен дял.

Таблица №8 Изразходвани количества вода на всички целеви групи в община Ботевград

Целеви групи	Изразходвана вода за 2013г.		Изразходвана вода за 2014г.		Изразходвана вода за 2015г.	
	Колич. (куб. м.)	Стойност (лв.)	Колич. (куб. м.)	Стойност (лв.)	Колич. (куб. м.)	Стойност (лв.)
Административни сгради	3 861	4 711.94	3 322	3 640.72	4 570	4 909.93
Училища	6 220	7 834.3	5 780	6 113.82	4 177	4 232.53
Детски заведения	10 228	13 599.53	9 374	9 590.92	6 036	6 844.26
Музей	82	124.96	49	57.26	29	31.94
МБАЛ Ботевград ЕООД	14 176	22 315.17	10 670	15 016.37	8 506	9 306.72
Общо:	34 567	48 585.9	29 195	34 419.09	23 318	25 325.38

Графика №4 Дял на целевите групи в потреблението на вода

В община Ботевград се наблюдава тенденциозно намаляване потреблението на вода с 33% за 2015 г. спрямо 2013 г. за всички целеви групи.

Сред най-големите консуматори на вода се отличава МБАЛ Ботевград ЕООД с общо количество 33 352 куб. метра и относителен дял 38.30% от общото потребление за периода, следван от целева група „Детски заведения“ с процентен дял 29.44%

Потреблението на вода в целева група „Детски заведения“ бележи спад с 41% за 2015 г. спрямо 2013 г. Най-голяма консумация на вода е регистрирана в ОДЗ „Детелина“, с.

Скравена - 4 520 куб. метра и относителен дял 16.85%, следвана от ОДЗ „Детелина“, с. Врачеш с общо количество 2 786 куб. метра и процентен дял 14.75%. В град Ботевград с най-голямо потребление на вода са ЦДГ „Слънце“ и ЦДГ „Славейче“ с относителни дялове 9.53% и 7.88%.

От учебните заведения като най-големи консуматори на вода се отличават ОУ „Васил Левски“, с. Литаково, ОУ „Н.Й. Вапцаров“, гр. Ботевград и ОУ „Любен Каравелов“, с. Трудовец, чиито дялове възлизат съответно на: 16.5%, 14.43% и 12.8%.

Повишено потребление на вода се забелязва в целева група „Административни сгради“, чиито общ дял възлиза на 13.50%. Наблюдава се общо увеличение консумацията на вода в административните сгради, като за периода 2013-2015 г. се отчита ръст от 18%.

На база направения анализ на всички видове потребление за периода 2013-2015 г. може да се изведат следните изводи:

- 1) Увеличава се делът на уличното осветление в общото потребление на електрическа енергия;
- 2) Повишават се бюджетните разходи за електрическа енергия, като изразходваните количества ел. енергия се запазват;
- 3) Намалява се бюджетният разход за газ, като същевременно нараства потреблението;
- 4) Консумацията на вода бележи тенденция на спад, както по отношение на количество, така и на стойност.

5. Цели, приоритети и очаквани резултати на Програмата за енергийна ефективност на община Ботевград

Основната задача на Общинската програма за енергийна ефективност е да идентифицира дейностите и целите, въз основа на които да се предприемат конкретни мерки и да се подобри енергийната ефективност в общината.

Община Ботевград определя следните цели в Програмата за енергийна ефективност 2014-2020 г.:

- Намаляване на потреблението на енергия и горива;
- Понижаване на бюджетните и потребителските разходи за енергия;
- Намаляване на вредните емисии на парникови газове и въглероден диоксид;
- Подобряване качеството на енергийни услуги;
- Подобряване състоянието на мрежата на уличното осветление;

На база изведените цели могат да се определят следните приоритети, на които ще се основават предвидените мерки:

Приоритет 1: Изграждане и развитие на устойчива енергийна инфраструктура

Приоритет 2: Повишаване нивото на информираност за енергийна ефективност, търсене на възможности за допълнително финансиране и опознаване възможностите за използване на възобновяеми енергийни източници

ПРИОРИТЕТ 1: Изграждане и развитие на устойчива енергийна инфраструктура

Специфична цел 1: Основен ремонт и въвеждане на енергоспестяващи мерки на административни сгради на общинската администрация, общински сгради на социалната, културната, образователната и спортната инфраструктура

Мярка 1: Реконструкция на съществуващи отоплителни инсталации и изграждане на нови такива;

Мярка 2: Внедряване на енергоспестяващи технологии и мерки;

Мярка 3: Усъвършенстване на организацията за поддръжка и контрол на енергийните съоръжения.

Очаквани резултати:

- ✓ Намаляване потреблението на енергия;
- ✓ Редуциране разходите за енергия от общинския бюджет;
- ✓ Привеждане на сградния фонд към изискванията на Закона за енергийна ефективност
- ✓ Намаляване емисиите от CO₂;
- ✓ Подобрен комфорт на обитаване в обновените сгради;
- ✓ Удължен живот на сградите и техните инсталации и съоръжения.

Специфична цел 2: Подобряване качеството на енергийните услуги:

Мярка 1: Достигане на нормативните изисквания за осветеност в учебни, детски, социални и здравни заведения, улици, пешеходни зони и други;

Мярка 2: Намаляване на разходите за улично осветление в населените места;

Мярка 3: Осигуряване на оптимални условия за работна среда.

Очаквани резултати:

- ✓ Повишаване на осветеността и комфорта на обитаваните образователни и здравни заведения
- ✓ Подобряване на качеството на уличното осветление и привеждането му в съответствие с законовите и хигиенни норми.
- ✓ Намаляване на годишните разходи на електрическа енергия
- ✓ Подобряване на безопасността и физическите характеристики на градската среда

ПРИОРИТЕТ 2: Повишаване нивото на информираност за енергийна ефективност, търсене на възможности за допълнително финансиране и опознаване възможностите за използване на възобновяеми енергийни източници

Специфична цел 3: Провеждане на информационни и обучителни кампании по енергийна ефективност

Мярка 1: Информираниост, култура и знания на ръководния персонал на общинските обекти, експерти и специалисти на общинската администрация за работа по проекти от фондовете по енергийна ефективност;

Мярка 2: Квалификация на експлоатационния персонал

Мярка 3: Повишаване информираността на местното население относно възможностите за провеждане на мерки за енергийна ефективност

Мярка 4: Запознаване със възможностите при използване на възобновяеми енергийни източници

Очаквани резултати:

- ✓ Осигурена широка обществена подкрепа за изпълнението на общинската енергийна програма.
- ✓ Въведено управление на енергията на територията на общината.
- ✓ Усъвършенстване системата за събиране на информация за енергопотреблението на общинските обекти за изготвяне на точни анализи и прогнози.
- ✓ Повишаване информираността за ползите и предимствата при реализиране на ЕСМ и на общественото съзнание по отношение на енергийната ефективност.
- ✓ Запознаване с изискванията на законите за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ) и наредбите и правилниците към тях;
- ✓ Откриване на възможности за усвояване на ВЕИ и прилагане на енергоефективни мерки.

6. Проекти и дейности в обхвата на Общинска програма за енергийна ефективност 2016 – 2020 г.

След направения анализ и оценка на текущото състояние, както и възможностите за развитие, които предлагат мерките за енергийна ефективност, бяха избрани приоритетни проекти и дейности за община Ботевград, които да се изпълняват в рамките на Общинската програма за енергийна ефективност 2016 – 2020 г.

По Оперативна програма „Региони в растеж”, Ос 2 „Подкрепа за енергийна ефективност в опорни центрове в периферните райони“ се предвижда въвеждането на енергоспестяващи мерки в административни сгради на общинската администрация, общински сгради от културната и образователна инфраструктура както и в множество еднофамилни и многофамилни жилищни сгради. На база предвидените дейности в община Ботевград ще се повиши енергийната ефективност и ще се намали консумацията на енергия в редица общински сгради и в жилищния сектор.

Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради, финансирана от Министерството на регионалното развитие, също предоставя възможност да се кандидатства за подобряване на нивото на енергийна ефективност в

домакинствата и е сред действащите програми, въз основа на които в община Ботевград ще се въведат енергоспестяващи мерки и ще се постигнат предвидените резултати.

Програмата за енергийна ефективност е насочена и към малките населени места на територията на община Ботевград, където също трябва да се постигне повишаване на енергийната ефективност - цел, която ще се реализира посредством Програмата за развитие на селските райони и в частност мярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“, която има за цел да насърчи социалното приобщаване, намаляването на бедността и икономическото развитие в селските райони.

Програмата за развитие на селските райони на Министерството на земеделието и храните, предоставя средства за финансиране, с които ще се подобри нивото на енергийна ефективност в селата в община Ботевград. Чрез предоставените средства ще се извърши изграждане, ремонт, реконструкция, реставрация, оборудване и/или обзавеждане на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги, и на обекти от културната и образователната инфраструктура с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност.

Дейностите, които предшестват осъществяването на енергоспестяващите мерки, ще бъдат свързани с извършване на обследвания за енергийна ефективност на сгради общинска собственост и изготвяне на проекти за въвеждане на енергоспестяващи мерки в сградите общинска собственост.

Общинската програма за енергийна ефективност 2016-2020 г. се стреми да постигне заложените в Националния план за действие за енергийна ефективност 2014-2020 г. цели, а именно да се повиши дялът на възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) в общото потребление на енергия и да се ограничи потреблението на енергия и емисиите на парникови газове в сектор „Транспорт“.

Заложените приоритети и специфични цели в Общинската програма за енергийна ефективност по отношение на възобновяемите източници на енергия се основават на факта, че познаването и употребата на ВЕИ не са широко застъпени на територията на общината и затова от първостепенно значение е да се предостави възможност на експерти и заинтересовани граждани да се запознаят с различните видове ВЕИ, техния потенциал за усвояване и как по по-бърз начин да успеят да се включат като източник на енергия за крайното потребление.

По отношение на свързаните с транспортната инфраструктура цели, заложената мярка за внедряване на енергоспестяващи мерки ще бъде свързана и с дейности по рехабилитация и модернизация на съществуващата пътна инфраструктура, както и по развитие на велосипедното движение и подкрепа за колоездачите чрез създаване на Вело алеи.

**ПРИОРИТЕТИ И ЦЕЛИ В ОБХВАТА НА ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА БОТЕВГРАД
ЗА ПЕРИОДА 2016 – 2020 год.**

	Наименование на мярката	Очакван резултат	Срок	Индикатори за резултат
1.	Приоритет 1: Изграждане и развитие на устойчива енергийна инфраструктура			
1.1.	<i>Специфична цел 1 Основен ремонт и въвеждане на енергоспестяващи мерки на административни сгради на общинската администрация, общински сгради на социалната, културната, образователната и спортната инфраструктура</i>			
1.1.1.	Реконструкция на съществуващи отоплителни инсталации и изграждане на нови такива;	Намаляване на енергопотреблението и разходите за енергия от общинския бюджет	2016-2020	Спестени разходи – лв.
1.1.2.	Внедряване на енергоспестяващи технологии и мерки;	Привеждане на сградния фонд към изискванията на ЗЕЕ Подобрен комфорт и удължен живот на сградите, инсталациите и съоръженията	2016-2020	Брой сгради с въведени енергоспестяващи мерки; Брой обновени сгради Среден брой години местообитаване на сградите
1.1.3.	Усъвършенстване на организацията за поддръжка и контрол на енергийните съоръжения.	Въвеждане на системи за наблюдение, поддръжане и експлоатация на сградите	2016-2020	Поддържане на база данни относно предписаните мерки и извършените дейности

1.2.	<i>Специфична цел 2</i> <i>Подобряване качеството на енергийните услуги</i>			
1.2.1.	Достигане на нормативните изисквания за осветеност в учебни, детски, социални и здравни заведения, улици, пешеходни зони и други;	Повишаване на осветеността и комфорта на обитаваните образователни и здравни заведения; Подобряване на качеството на уличното осветление и привеждането му в съответствие с законовите и хигиенни норми.	2017-2020	Намаляване необходимите текущи разходи в административните сгради от образователната и здравната инфраструктура Повишаване на устойчивото развитие на общината
1.2.2	Намаляване на разходите за улично осветление в населените места;	Намаляване на годишните разходи на електрическа енергия	2017-2020	Спестени разходи – лв.
1.2.3	Осигуряване на оптимални условия за работна среда.	Подобряване на безопасността и физическите характеристики на градската среда	2017-2020	Увеличаване броя осветителни тела Повишаване комфорта на населението
2.	ПРИОРИТЕТ 2: Повишаване нивото на информираност за енергийна ефективност, търсене на възможности за допълнително финансиране и опознаване възможностите за използване на възобновяеми енергийни източници			
2.1	<i>Специфична цел 3</i> <i>Провеждане на информационни и обучителни кампании по енергийна ефективност</i>			

2.1.1	Информираност, култура и знания на ръководния персонал на общинските обекти, експерти и специалисти на общинската администрация за работа по проекти от фондовете по енергийна ефективност;	Усъвършенстване системата за събиране на информация за енергопотреблението на общинските обекти за изготвяне на точни анализи и прогнози	2016-2020	Съкращаване на времето за изготвяне на проучване/анализ
2.1.2.	Квалификация на експлоатационния персонал	Въведено управление на енергията на територията на общината	2018-2020	Увеличаване броя на квалифицираните лица;
2.1.3.	Повишаване информираността на местното население относно възможностите за провеждане на мерки за енергийна ефективност	Осигурена широка обществена подкрепа за изпълнението на общинската енергийна програма. Повишаване информираността за ползите и предимствата при реализиране на ЕСМ и на общественото съзнание по отношение на енергийната ефективност.	2016-2020	Увеличаване броя на заинтересованите граждани
2.1.4.	Запознаване със възможностите при използване на възобновяеми енергийни източници	Запознаване с изискванията на законите за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ) и наредбите и правилниците към тях; Откриване на възможности за усвояване на ВЕИ и прилагане на енергоефективни мерки	2017-2020	Повишаване броя на информираните лица относно ВЕИ

7. Етапи на изпълнение

Като се отчита специфичният характер и сложността на всеки конкретен обект, както и спецификата и вида на избраните мерки, дейности и проекти е препоръчително Общинската програма за енергийна ефективност да се изпълнява, следвайки нормативно определената етапност, например:

- ❖ Обследване за енергийна ефективност на сгради и системи – детайлно обследване на енергийната ефективност на общинските сгради и на системите за улично осветление, анализ на фактическите енергийни баланси и идентифициране на проектите;

- ❖ Инвестиционно намерение - това включва извършването на определени проучвания, с които се цели да се установи дали е целесъобразно осъществяването на инвестиционното намерение, начините и мащаба на изпълнението му и др.

- ❖ Предварително проучване – необходимо е да се направи предварително /т. нар. предпроектно/ проучване за състоянието на обектите, в които е предвидено да бъдат реализирани мерки и дейности за намаляване на енергийното потребление – състояние на съоръженията, конструкциите, енергийните системи, изследване на енергийните разходи за последните години и др.

- ❖ Инвестиционен проект – разработване на инвестиционен проект е необходимо в някои случаи, поради спецификата и обема на предвидените дейности.

- ❖ Подготовка и изпълнение на строителството – това включва подготовка на всички необходими документи и извършване на съответните строително-монтажни дейности за постигане на поставената цел.

- ❖ Мониторинг – за установяване на намалението на енергийното потребление след реализацията на съответните дейности и мерки, следва да се извършват ежемесечно отчитане и записване на параметрите от измервателните уреди, инструктаж на техническия персонал по поддръжката на инсталациите и др.

8. Източници на финансиране

Поради факта, че към момента Общината не разполага със достатъчно собствени бюджетни финансови средства за инвестиции в проекти по енергийна ефективност, цялостното финансиране ще е от страна на европейски и национални програми и фондове. В бъдеще може да се реализират и проекти с общински средства. Инвестициите в дейности за повишаване на енергийната ефективност са средство за постигане на устойчиво развитие на територията на общината, тъй като подобреното ниво на енергийна ефективност ще се отрази върху бюджетните разходи, удължения живот на сградите, намаленото потребление на енергия и опазването на околната среда. Въведените енергоспестяващи мерки ще доведат до понижаване на разходите за енергия, сигурност на енергоснабдяването и повишаване комфорта на обитаващите сградите.

За реализиране на проектите, които са включени в Общинската програма за енергийна ефективност, може да бъдат използвани следните източници на финансиране:

- републикански (държавен) бюджет - средствата за изпълнение на целевите годишни програми за осъществяване на мерки по енергийна ефективност се предвиждат ежегодно в републиканския бюджет, в съответствие с възможностите му (чл. 12, ал. 2 и ал. 4 от ЗЕЕ);
- Заеман капитал - предоставя се от финансови институции (Национален доверителен ЕкоФонд, Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници“), финансов лизинг (Фонд „Енергетика и енергийни икономии) и други институции за внедряване на енергоспестяващи технологии и мерки;
- безвъзмездни средства (грант, субсидия) от различни фондове и международни програми: ОП „Региони в растеж 2014-2020 г.“ и „Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради“, финансирани от Министерство на регионалното развитие и благоустройството, ОП „Развитие на селските райони 2014-2020 г.“ на Министерство на земеделието и храните, ОП „Околна среда 2014-2020“, финансирана от Министерство на околната среда и водите, Международен фонд „Козлодуй“ към Министерство на икономиката.

За правилното прилагане на финансовите механизми и за да може общината най-ефективно да се възползва от тях е необходимо: 1) задълбочено проучване на условията за финансиране, 2) правилно ориентиране на целите на конкретен проект към целите на определена програма или фонд, 3) точна оценка на възможностите за съфинансиране и партньорство, 4) определяне на достижими, изпълними и измерими екологични и икономически ползи от проекта, 5) ресурсно обезпечаване и б) ефективен контрол над дейностите и разходване на средствата.

9. Наблюдение и контрол на изпълнението на Общинската програма за енергийна ефективност

Наблюдението на изпълнението на Програмата за енергийна ефективност на община Ботевград се извършва от Областния съвет по енергийна ефективност и от Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР) - специализирана структура, сформирана по силата на Закона за енергийната ефективност (чл.11) за осъществяване на взаимодействие с органите на държавната власт и местно самоуправление при изпълнение на мерките за енергийна ефективност. Тя ежегодно събира и обобщава информация за изпълнението на плановете за енергийна ефективност.

Наблюдението и контролът на плана и на общинската програма по енергийна ефективност продължават през целия ѝ четиригодишен период на действие. Събраната информация и направените изводи се оформят в доклад. Въз основа на тези доклади се изготвя отчета за изпълнение на програмата всяка година. Той се представя на заседание на Общински съвет от кмета на общината до края на първото тримесечие на следващата година (при приемане на бюджета за всяка следваща година). При необходимост от корекция и актуализация на програмата, кметът на общината внася предложение за промяната в Общинския съвет. Програмата за енергийна ефективност като стратегически документ има отворен характер и може да се променя и допълва в срока на действие в

зависимост от новопостъпилите данни, реалните потребности, нововъзникналите проблеми и финансовите възможности на общината.

10. Отчет на изпълнението

Съгласно чл. 12, ал.5 от Закона за енергийна ефективност органите на местната власт ежегодно изпращат отчет за изпълнението на програмата до изпълнителния директор на Агенцията за устойчиво енергийно развитие. Посредством отчета за изпълнение на Общинската програма за енергийна ефективност ще се следят постигнатите резултати, както и нивото на енергийната ефективност на територията на общината.

Съобразно чл. 12, ал.7 от ЗЕЕ изпълнителният директор на АУЕР утвърждава образец на отчет на изпълнението на дейностите и мерките от програмата за енергийна ефективност, който трябва да бъде неразделна част от ПЕЕ. Този образец е разработен в таблична форма, посредством която се систематизират данните и резултатите (очаквани и постигнати) от изпълнението на дейностите и мерките от ПЕЕ.

Общинската програма за енергийна ефективност ще спомогне да се реализира изграждането на сигурна и надеждна енергийна инфраструктура на територията на община Ботевград и да се постигне устойчив напредък по отношение на енергийната независимост, така че да се реализират все повече положителни ефекти от въвеждането на енергоспестяващи мерки и опазването на околната среда.

Настоящата Програма за енергийна ефективност на община Ботевград 2016 – 2020 г. е приета с Решение № 190/ 28.07.2016 г. на Общински съвет Ботевград.